

Apie pritaikytą ir individualizuotą programų rašymą

I. Pritaikytos programos

Pritaikytos programos taikymas turėtų padėti asmeniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, vertingai dalyvauti bendrame ugdymo procese drauge su bendraamžiais siekiant individualių ugdymo(si) tikslų.

Pedagogas, sudarinėdamas pritaikytą programą, turėtų:

1. Planuoti, kokių žinių jam prireiks, kad galėtų veiksmingiau mokyti ir padėti konkrečiam mokiniui pasiekti geresnių rezultatų.
2. Atsižvelgti į mokymosi sunkumus sąlygojančias priežastis: vaiko raidos ypatumus (negalė, sutrikimas), intelekto lygį, ugdymosi aplinką.

Pritaikytos programos pagrindas – supaprastinta ir palengvinta tos pačios klasės dalyko programa. Pritaikytos programos tikslas – siekti mokinio patenkinamo pasiekimo lygio. Pritaikytos programos turinys turi sietis ir derėti su bendru ugdymo klasėje turiniu, užtikrinant, kad mokinys, besimokantis pagal pritaikytą programą, „neiškristų“ iš klasės konteksto. Teminiu požiūriu mokinys mokytųsi to paties - skirtųsi tik nagrinėjamo dalyko apimtis ir temų nagrinėjimo gilumas.

Rengiant pritaikytą programą svarbu:

- Skiltyje „Situacijos analizė“ remtis mokinio „stipriosiomis“ savybėmis (ką jis jau žino, ką geba daryti ir kaip, koku būdu išmoksta greičiausiai). Taip pat svarbu įvardyti, ko mokinys negeba (pvz.: pažymimos pastebėtos esminės dėstomo dalyko spragos, kurios trukdo mokiniui įsisavinti programą minimaliuoju lygmeniu). Reikėtų vengti tokių išsireiškimų: „nemoka nieko“ „nežino nieko“ , „nepažįstu mokinio“. Prieš pradėdant rašyti programą vertėtų dar kartą perskaityti išvadas ir rekomendacijas iš KPPT.
- Skiltyje „Programos tikslas“ rašomas programos tikslas, pritaikant jį konkrečiam mokiniui.
- Skiltyje „Taikomi mokymo būdai ir metodai“ pažymimi tik tie mokymosi būdai ir metodai, kurie bus taikomi pamokose (parenkant juos atsižvelgiama į mokinio specialiųjų poreikių ypatumus ir mokymosi sunkumų priežastis).
- Programos refleksija pildoma pasibaigus pusmečiui. Joje vertinama, kaip mokinys įsisavino minimalųjį programos lygmenį. Refleksija padeda apmąstyti tolesnį programos pritaikymą (praktiškai tai yra kito pusmečio situacijos analizė).

II. Individualizuotos ugdymo programos

Kai Bendrosios programos tikslai specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam mokiniui tampa nepasiekiami (pvz.: esant intelekto sutrikimui), Bendrosios programos individualizuojamos. Individualizuojant programą svarbu: paprastinti, konkretinti, siaurinti jos turinį, daugiau laiko skirti svarbiausių gebėjimų ugdymui, **atsižvelgiant į praktinį žinių pritaikymą gyvenime**. Daugiau laiko reikėtų skirti kartojimui, žinių įtvirtinimui.

Parengė vyr. specialioji pedagogė Loreta Žiūrienė